

04.08.16 Nr. 03/9465
La m.

Ministerul Muncii,
Protecției Sociale și Familiei

Cu referire la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative și proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea acestuia, parvenit spre contrasemnare, reiterăm obiecțiile expuse în avizul Ministerului Justiției nr. 03/3936 din 17 martie 2016.

Potrivit notei informative proiectul vine cu amendamente ce au drept scop asigurarea implementării eficiente a prevederilor *Legii nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți*, și anume prin atribuirea competențelor specifice autorităților tutelare locale și teritoriale într-o serie de situații/litigii privind drepturile copilului.

Astfel, relevăm faptul că propunerea de completare a alin. (2) al art. 47 din Codul familiei, urmează a fi revizuită sub aspectul rațiunii propuse. Or, în cazul copilului născut în afara instituției medicale competența de stabilire a maternității ține exclusiv de instanța judecătorească, care conform competențelor instituționale, apreciază în cumul probele administrative, inclusiv proba cu martori, alte probe (înregistrări foto, video, procese-verbale de constatare ale organelor de drept, etc.).

Prin norma de completare propusă se instituie o competență dublă contradictorie de stabilire a maternității: atât a instituției medicale sesizate despre faptul nașterii copilului, care este obligată în 3 zile să elibereze certificatul medical constatator al nașterii, cît și al instanței judecătoarești ținut să stabilească maternitatea unei femei în privința copilului.

Suținem necesitatea implicării organului medical într-un timp cît mai scurt posibil, dar considerăm redacția de reglementare defectuoasă, ce nu va fi realizată. Mai mult, în cazul nașterii unui copil în afara instituției medicale, ce nu dispune de acte de identitate, existând riscul imposibilității de stabilire a identității exacte a mamei, instituțiile medicale vor elibera certificate medicale pe numele persoanelor inexistente sau cu identități false, greșite, bazîndu-se pe declarații verbale sau scrise.

În scopul reglementării complexe a situației copiilor născuți, inclusiv în afara instituției medicale, de către femei a căror identitate nu poate fi stabilită cu certitudine, considerăm necesar a reglementa problemele existente în această privință în cadrul proiectului de modificare a unor acte legislative, pus în sarcina Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ca rezultat al revizuirii legislației în domeniul muncii, migrației și traficului de ființe umane prin prisma prevederilor CEDAW și al propunerilor autorităților publice, dezvoltate și consolidate în cadrul ședințelor persoanelor responsabile pentru implementarea politicilor statului în domeniul diasporei și migrației (Zilele Diasporei 28-30 august 2015, masa rotundă din 16

septembrie 2015). În cadrul proiectului menționat s-a invocat drept problemă reglementarea juridică a stabilirii maternității, inclusiv ineficiența alineatelor (1) și (2) al articolului 47 al Codului familiei în mai multe situații de caz, ce necesită soluții și reglementare în acest sens).

Din considerentele expuse, pentru moment, propunem a exclude din proiect completările aduse art. 47 alin. (2) al Codului familiei.

Scopul alin.(6) al art. 47 este de a simplifica stabilirea paternității, evitând acțiuni judiciare speciale, realizabilă în procedură administrativă (de către organul abilitat să înregistreze acte de stare civilă: oficiul stare civilă, primăria, misiunea diplomatică) prin exercitarea dreptului persoanei care se invocă a fi tatăl unui copil minor cu acordul autorității tutelare în grija și responsabilitatea căruia se află un minor concret (al cărei mamă este decedată, declarată decedată, incapabilă sau dispărută, nu se cunoaște locul aflării ei, decăzută din drepturile părintești). Competența organului abilitat să înregistreze acte de stare civilă este/ține de înregistrarea datelor tatălui, verificate/controlate în prealabil de autoritatea tutelară. În cazul dezacordului autorității tutelare față de cererea tatălui de a-și declara paternitatea în condițiile art. 47 alin. (6) Cod familiei, competența stabilirii paternității revine instanței judecătoarești. În acest sens, se constată că au avut loc cazuri concrete de respingere a cererilor de stabilire a paternității depuse în instanță judecătoarească din partea persoanelor care nu s-au adresat pentru stabilirea paternității în procedură administrativă.

Prin urmare, în condițiile în care autoritatea tutelară își declină competența aprecierii posibilității stabilirii paternității unui bărbat în privința unui copil, proiectul urmează a institui competența exclusivă a instanței judecătoarești în privința respectivă, prin completarea articolului 48 al Codului familiei, dar nicidcum prin redacția propusă de modificare, întrucât aceasta excede competențele organelor abilitate să înregistreze acte de stare civilă și lasă copiii lipsiți de grija părintească în situația de risc și abuz din partea unor persoane necunoscute, fapt ce contravine principiilor de ocrotire a minorilor în situații de risc, reglementate de *Legea nr. 140 din 14 iunie 2013*.

La fel, nu se justifică inițiativa de modificare în privința expunerii în redacție nouă a art.51 alin.(4) al Codului familiei. În redacția actuală se instituie clar responsabilitatea autorității tutelare pentru realizarea dreptului la educație (scopul de reglementare al art. 51 – „*dreptul copilului la abitație și educație*“) în cazurile în care copilul este lipsit de grija părintească. Iar prin redacția nouă drepturile copilului la creștere și educație revin reprezentantului legal al copilului, în situația în care copilul este separat de părinți, aflat în plasament.

Reprezentanții legali ai copilului sunt părinții acestuia, afară de cazurile în care aceștia sunt decăzuți de drepturi părintești sau cînd copilul este lipsit de grija părintească, cînd sarcina realizării drepturilor și intereselor copilului pînă la instituirea unui tutore/curator revin autorității tutelare, în conformitate cu art. 36 alin. (2) al Codului civil. În sensul art. 58 din Codul de procedură civilă, reprezentanți legali sunt și infectori și administrația instituțiilor de educarea. În baza celor enunțate, pentru asigurarea unei reglementări de ansamblu a drepturilor copiilor separați de părinți la abitație și educație, din redacția propusă la alin. (4) art. 51 se vor exclude cuvintele „aflați în plasament“.

Totodată, prin art. 57² se propune instituirea a trei categorii de autorități tutelare: centrală, teritorială, locală. Astfel, articolul dat pe de o parte reglementează

statutul și competențele reprezentanților autorităților centrale și reprezentanților autorității administrației publice locale de a exercita prerogativa legală de autoritate tutelară, însă locul de reglementare ales prin prezentul proiect este unul greșit: capitolul de reglementare a drepturilor concrete ale copiilor (capitolul 10 „*Drepturile copiilor minori*” al Codului familiei).

Prevederile art. 65⁴ al Codului contravențional, urmează a se revedea sub aspectul incidentei unor astfel de cazuri în societate privind refuzurile neîntemeiate de către medic a eliberării certificatului medical de naștere. În același context, menționăm că, atragerea la răspundere medicului urmează a fi examinată suplimentar.

Totodată, ținem să remarcă faptul că, în cadrul ședinței din 29 iulie 2016 a fost aprobat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional. Astfel, potrivit acestuia, în contextul majorării mărimii unității contravenționale de la 20 la 50 de lei au fost revăzute toate sancțiunile din Codul contravențional, în ordinea reducerii numărului de unități convenționale. Prin urmare, conform formulei respective fiecare 10 unități a căte 20 de lei se substituie cu 6 unități a căte 50 de lei.

Având în vedere cele expuse, sancțiunile propuse în proiect urmează a fi corelate formulei propuse.

Referitor la amendamentele propuse la Codul penal, considerăm necesară revizuirea acestora, întrucât norma dată se prezintă a fi una confuză, în sensul prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013, care definește noțiunea de *plasament* drept o măsură de protecție a copilului separat de părinți prin care se asigură condiții pentru creșterea și îngrijirea acestuia în *servicii sociale de plasament*. Drepturile și obligațiile părintești față de copil se mențin pe toată durata măsurii plasamentului, astfel sancționarea pentru neexercitarea obligațiunilor părintești prin aplicarea sancțiunilor nu poate atinge scopul de reeducare a părinților în sensul responsabilizării acestora.

În ceea ce ține de amendamentele Codului penal, considerăm necesară o analiză suplimentară a acestora sub aspectul atingerii scopului propus prin incriminarea de la eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești.

La fel, considerăm că reintegrarea copilului se stabilește cu o consultare obligatorie a părinților, cu atât mai mult că (re)integrarea copilului în familie urmează a fi benevolă și nesilită, ori în cazul refuzului repetat de către părinți considerăm că se deschide calea către decăderea din drepturile părintești.

Totodată, în cazul în care plasamentul copilului și reintegrarea acestuia în familie este refuzată din lipsa surselor financiare, amendarea părinților nu poate servi drept o soluție.

Referitor la art.201³ din Codul penal, considerăm necesar a se revedea formularea acestuia, astfel să fie evitată aplicarea răspunderii contravenționale concomitent cu cea penală (art. 64 din Codul contravențional).

Ministrul

Vladimir CEBOTARI